

Συνεχής χώρος μεταβάσεων  $S \subseteq \mathbb{R}^d$

Η διαδοχική  $\{X_t\}_{t \in \mathbb{N}_0}$  είναι Μαρκοβιανή εαν

$$P\{X_{t+1} \leq y | \mathcal{F}_t\} = P\{X_{t+1} \leq y | X_t\} = P(t, X_t, y)$$

$$P\{X_{t+1} \leq y | X_t = x\} = F_{X_{t+1} | X_t}(y|x) = \text{δεδουλευμένη συν(ση κατανομή)}$$

Εαν η  $\{X_t\}$  είναι χρονικά ομογενής  $P\{X_{t+1} \leq y | X_t = x\} = F(y|x) = P(x, y)$

Οπρ Η πυκνότητα μετάβασης από το  $x$  στο  $y$  είναι

$$\begin{aligned} p(t, x, y) dy &= P\{y < X_{t+1} \leq y+dy | X_t = x\} = P\{X_{t+1} \leq y+dy | X_t = x\} - P\{X_{t+1} \leq y | X_t = x\} \\ &= P(t, x, y+dy) - P(t, x, y) = \left\{ \frac{\partial}{\partial y} P(t, x, y) \right\} dy \end{aligned}$$

Ενη  $p(t, x, y) = f_{X_{t+1} | X_t}(y|x) = \text{δεδουλευμένη πυκνότητα πιθανότητας}$

Η κατανομή της  $X_t$  είναι  $f_{X_t}(x) \equiv \pi_t(x)$  κ' έχουμε ότι

$$\pi_t(y) = \int_S \pi_{t-1}(x) p(t, x, y) dx$$

$$\begin{aligned} \pi_t(y) = f_{X_t}(y) &= \int_S f_{X_{t-1} | X_t}(x, y) dx = \int_S f_{X_{t-1}}(x) f_{X_t | X_{t-1}}(y|x) dx = \\ &= \int_S \pi_{t-1}(x) p(t, x, y) dx \end{aligned}$$

Για χρονικά ομογενής αλυσ :  $\pi_t(y) = \int_S \pi_{t-1}(x) p(x, y) dx$

Η  $n$ οστή τάξης πυκνότητα μετάβασης είναι

$$p^n(t, x, y) dy = P\{y < X_{t+n} \leq y+dy | X_t = x\} \stackrel{\text{Εαν Χ.Ο.}}{=} p^n(x, y)$$

Chapman-Kolmogorov Έστω  $\{X_t\}$  Μαρκοβιανή διαδικασία διακριτού

χρόνου κ' ευρεχθ' χώρο καταστάσεων  $S$ , που είναι Χ.Ο. έχουμε:

$$p^{n+m}(x, z) = \int_S p^n(x, y) p^m(y, z) dy$$

$$p^{n+m}(x, z) dz = P\{z < X_{n+m} \leq z+dz | X_0 = x\} = \frac{P\{x < X_0 \leq x+dx, z < X_{n+m} \leq z+dz\}}{P\{x < X_0 \leq x+dx\}}$$

$$= \int_{S \ni y} \frac{P\{x < X_0 \leq x+dx, y < X_n \leq y+dy, z < X_{n+m} \leq z+dz\}}{P\{x < X_0 \leq x+dx\}}$$

$$= \int_{S \ni y} \frac{P\{x < X_0 \leq x+dx\} P\{y < X_n \leq y+dy | X_0 = x\} P\{z < X_{n+m} \leq z+dz | X_n = y\}}{P\{x < X_0 \leq x+dx\}}$$

$$= \int_{S \ni y} \underbrace{P\{y < X_n \leq y+dy | X_0 = x\}}_{p^n(x, y) dy} \underbrace{P\{z < X_m \leq z+dz | X_0 = y\}}_{p^m(y, z) dz}$$

Detailed Balance equation:  $P^*(t, x, y) = \frac{\pi_t(y) P(y, x)}{\pi_{t+1}(x)}$

Έστω  $x_0 \sim \pi(\cdot) = \eta$  σταθιμή κατανομή

έχουμε  $P^*(x, y) = \frac{\pi(y) P(y, x)}{\pi(x)}$ . Ζητώμενος  $P^*(x, y) = P(x, y)$

(balance)  $\forall (x, y) \in S^2$  παίρνουμε  $\boxed{\pi(x) P(x, y) = \pi(y) P(y, x)}$

Ασκή Έστω για Χ.Ο. Μαρκοβιανή διαδικασία  $\{X_t\}$  υπάρχει πυκνότητα  $\pi(\cdot)$  τέτοια ώστε  $\pi(x) P(x, y) = \pi(y) P(y, x)$  τότε είναι reversible κ'  $X_t \sim \pi(\cdot)$  όταν  $t \rightarrow \infty$  (δηλ.  $\pi(\cdot) = \eta$  σταθιμή κατανομή της διαδικασίας).

$$\int_S (\cdot) dx$$

$$\pi(x)p(x,y) = \pi(y)p(y,x) \Rightarrow \pi(y) = \int_S \pi(x)p(x,y) dx$$

εηλ η πυκνότητα  $\pi(\cdot)$  ικανοποιεί την εξίσωση στασιμότητας.

Έστω τελεστής  $\mathcal{P}(\cdot) = \int (\cdot) p(x,y) dx : M(S) \rightarrow M(S)$

όπου  $M(S)$  οι πυκνότητες  $S$  πάνω στο  $S$  κ'  $p(x,y)$  η πυκνότητα μετάβασης της Χ.Ο. Μαρκοβιανής διαδικασίας  $\{X_t\}$  τότε η σταθίμη κατανομή είναι λύση της εξίσωσης ιδιοτιμών

$$\pi = \mathcal{P}\pi$$

Ασκ

$$F_{t+1} = \alpha F_t + \eta_{t+1}, \quad \eta_{t+1} \stackrel{iid}{\sim} N(\cdot | 0, \sigma^2), \quad \forall t \geq 0$$

$$F_{t+1} | F_t = x \stackrel{d}{=} \alpha x + \eta_{t+1} \stackrel{d}{=} N(\cdot | \alpha x, \sigma^2) \Rightarrow$$

$\Rightarrow \{F_t\} = \text{Χ.Ο.Μ.Δ. κ' } p(x,y) = N(y | \alpha x, \sigma^2)$

εάν λοιπόν  $F_{t+1} \xrightarrow{d} F, t \rightarrow \infty \Rightarrow F \stackrel{d}{=} \alpha F + \eta, \eta \stackrel{d}{=} N(0, \sigma^2)$

$$\Rightarrow \begin{cases} E(F) = \alpha E(F) + E(\eta) \\ \text{Var}(F) = \alpha^2 \text{Var}(F) + \text{Var}(\eta) \quad (\text{επειδή } F \text{ κ' } \eta \text{ ανεξάρτητες}) \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} E(F) = 0 \\ \text{Var}(F) = \frac{\sigma^2}{1-\alpha^2} > 0 \Leftrightarrow |\alpha| < 1 \end{cases} : (62.1)$$

$$F_t = \alpha F_{t-1} + \eta_t = \dots = \alpha^t F_0 + \sum_{l=1}^{t-1} \alpha^l \eta_{t-l} \underset{t \rightarrow \infty}{\sim} \sum_{l=1}^{t-1} \alpha^l N(0, \sigma^2) = \sum_{l=1}^{t-1} N(0, \sigma^2 \alpha^{2l})$$

$\Rightarrow \lim_{t \rightarrow \infty} F_t \sim N(0, \frac{\sigma^2}{1-\alpha^2}), |\alpha| < 1, \forall F_0 \in M(S)$

$$\pi(x) p(x,y) = \frac{\sqrt{1-\alpha^2}}{\sigma\sqrt{2\pi}} \exp\left[-\frac{(y-\alpha x)^2}{2\sigma^2}\right] \cdot \frac{1}{\sigma\sqrt{2\pi}} \exp\left[-\frac{1}{2\sigma^2}(y-\alpha x)^2\right] =$$

$$= \frac{\sqrt{1-\alpha^2}}{2\pi\sigma^2} \exp\left[-\frac{1}{2\sigma^2}(x^2 - 2\alpha xy + y^2)\right] = \pi(y) p(y,x) \Rightarrow$$

$\Rightarrow$  Η σταθίμη κατανομή είναι  $\pi(x) = N(x|0, \frac{\sigma^2}{1-\alpha^2})$

## Η διαδικασία Poisson

Έστω  $\eta_i \stackrel{iid}{\sim} \text{Exp}(\cdot|\lambda) = \text{Ga}(\cdot|1, \lambda)$  ο χρόνος αναμονής για την  $n$  άφιξη ενός τυχαίου ενδεχομένου τότε ορίζουμε

$\delta_n = \sum_{i=1}^n \eta_i =$  ο χρόνος αναμονής για την  $n$  ενδεχομένων

$N_t = \sup\{n \geq 0 : \delta_n \leq t\} =$  ο αριθμός των τυχαίων αφίσεων στο χρονικό διάστημα  $[0, t]$

$N_0 = 0$  P.-d.s.

$$P\{N_t = n\} = P(\{N_t < n+1\} \setminus \{N_t < n\}) = P(\{\delta_{n+1} > t\} \setminus \{\delta_n > t\}) =$$

$$= P\{\delta_{n+1} > t\} - P\{\delta_n > t\} = \int_0^\infty \text{Ga}(x|n+1, \lambda) dx - \int_0^\infty \text{Ga}(x|n, \lambda) dx =$$

$$= \frac{\lambda^{n+1}}{\Gamma(n+1)} \int_0^\infty x^n e^{-\lambda x} dx - \frac{\lambda^n}{\Gamma(n)} \int_0^\infty x^{n-1} e^{-\lambda x} dx = -\frac{\lambda^n}{n!} \int_{[t, \infty)} x^n d(e^{-\lambda x}) - \frac{\lambda^n}{(n-1)!} \int_t^\infty x^{n-1} e^{-\lambda x} dx$$

$$= -\frac{\lambda^n}{n!} \left\{ (0 - t^n e^{-\lambda t}) - n \int_t^\infty x^{n-1} e^{-\lambda x} dx \right\} - \frac{\lambda^n}{(n-1)!} \int_t^\infty x^{n-1} e^{-\lambda x} dx$$

$$= e^{-\lambda t} (\lambda t)^n / n! = P_0(n|\lambda t) \Leftrightarrow N_t \sim P_0(\cdot|\lambda t)$$

Μπορεί να δείξει ότι:  $\forall 0 \leq t_1 \leq \dots \leq t_n$  οι προσαυχτικές

$N_{t_1} - N_0, N_{t_2} - N_{t_1}, \dots, N_{t_n} - N_{t_{n-1}}$  είναι ανεξ. τυχαίες μεταβλητές κ' ότι έχουν κατανομές  $N_t, N_{t_2-t_1}, \dots, N_{t_n-t_{n-1}}$ . (63.1)

- Ασκ (i) Δό η διαδ. Poisson είναι Markovian διαδικασία  
(ii) Βρείτε την από κοινού πιθαν.  $P\{N_{t_1}=x_1, \dots, N_{t_n}=x_n\}$  κ' την πιθαν.  $P\{N_1=1, N_2=2, \dots, N_n=n\}$

(i)  $P\{N_{t_{n+1}}=y \mid N_{t_n}=x, N_{t_{n-1}}=s_{n-1}, \dots, N_{t_1}=s_1\} =$   
 $= P\{N_{t_{n+1}} - N_{t_n} = y - x \mid N_{t_n} - N_{t_{n-1}} = x - s_{n-1}, \dots, N_{t_1} - N_0 = s_1 - 0\} \stackrel{(6.3-1)}{=}$   
 $= P\{N_{t_{n+1}} - N_{t_n} = y - x\}$

Αναλ έχουμε ότι  $P\{N_{t_{n+1}}=y \mid \mathcal{F}_n\} = P\{N_{t_{n+1}}=y \mid N_t\}$

(ii)  $P\{N_{t_1}=x_1, \dots, N_{t_n}=x_n\} = P\{N_{t_1}=x_1, N_{t_2}-N_{t_1}=x_2-x_1, \dots, N_{t_n}-N_{t_{n-1}}=x_n-x_{n-1}\}$   
 $= P\{N_{t_1}=x_1\} P\{N_{t_2}-N_{t_1}=x_2-x_1\} \dots P\{N_{t_n}-N_{t_{n-1}}=x_n-x_{n-1}\}$   
 $= P\{N_{t_1}=x_1\} P\{N_{t_2-t_1}=x_2-x_1\} \dots P\{N_{t_n-t_{n-1}}=x_n-x_{n-1}\}$   
 $= P_0(x_1 \mid \lambda t_1) P_0(x_2-x_1 \mid \lambda(t_2-t_1)) \dots P_0(x_n-x_{n-1} \mid \lambda(t_n-t_{n-1}))$

$P\{N_1=1, \dots, N_n=n\} = P_0(1 \mid \lambda)^n = \lambda^n e^{-n\lambda}$

Ασκ Δό η διαδικασία Poisson δεν είναι martingale,  
αλλά η διαδικασία  $N_t - \mathbb{E}[N_t]$  είναι martingale

$\mathcal{F}_t = \mathcal{F}_t^N = \sigma(N_s : s \in [0, t])$  κ' επειδή  $N_t - N_s, \mathcal{F}_s^N$  ανεξάρτητα  
για  $\forall s < t$  έχουμε  $\mathbb{E}[N_t - N_s \mid \mathcal{F}_s] = \mathbb{E}[N_t - N_s] = \mathbb{E}[N_{t-s}]$   
 $= \lambda(t-s) \Leftrightarrow \mathbb{E}[N_t \mid \mathcal{F}_s] - N_s = \lambda t - \lambda s \Leftrightarrow$   
 $\mathbb{E}[N_t - \lambda t \mid \mathcal{F}_s] = N_s - \lambda s \Leftrightarrow \mathbb{E}\{N_t - \mathbb{E}[N_t] \mid \mathcal{F}_s\} = N_s - \mathbb{E}[N_s]$

Ασκ (i) Δό'  $N_s | N_t = n \stackrel{s < t}{\sim} \text{Bin}(\cdot | n, \frac{s}{t})$

(ii) Δό'  $\text{Cov}(N_s, N_t) = \lambda(s \wedge t)$

(i) 
$$P\{N_s = m | N_t = n\} = \frac{P\{N_s = m, N_t = n\}}{P\{N_t = n\}} = \frac{P\{N_s = m, N_t - N_s = n - m\}}{P\{N_t = n\}}$$

$$= \frac{P\{N_s = m\} P\{N_t - N_s = n - m\}}{P\{N_t = n\}} = \frac{e^{-\lambda s} (\lambda s)^m}{m!} \cdot \frac{e^{-\lambda(t-s)} [\lambda(t-s)]^{n-m}}{(n-m)!}}{e^{-\lambda t} (\lambda t)^n}{n!}$$

$$= \binom{n}{m} \left(\frac{s}{t}\right)^m \left(1 - \frac{s}{t}\right)^{n-m} = \text{Bin}(m | n, \frac{s}{t})$$

(ii) 
$$E[N_s N_t] = E\{E[N_s N_t | N_t]\} = E\{N_t E[N_s | N_t]\}$$

$$= E\{N_t \cdot (N_t \cdot \frac{s}{t})\} = \frac{s}{t} E[N_t^2] = \frac{s}{t} (\lambda t + \lambda^2 t^2)$$

$$\text{Cov}(N_s, N_t) = \frac{s}{t} (\lambda t + \lambda^2 t^2) - (\lambda s)(\lambda t) = \lambda s + \lambda^2 s t - \lambda^2 s t = \lambda s$$

Εαν επαναλάβουμε την διαδικασία για  $s > t$  θα πάρουμε  
 ότι  $\text{Cov}(N_s, N_t) = \lambda t$

Ενλ 
$$\text{Cov}(N_s, N_t) = \begin{cases} \lambda t & s > t \\ \lambda s & s < t \end{cases} = \lambda(t \wedge s)$$

Ορισ (i) Μια διαμέριση του διαστήματος  $[0, T]$  είναι κάθε ακολουθία  $0 < t_0 < t_1 < \dots < t_n < T$ , και  $n$  συμβολίζουμε με  $\pi = \pi(t_0, \dots, t_n)$ . Δοθείσας συνεχούς συνάρτησης  $f: [0, T] \rightarrow \mathbb{R}$  η ελική μεταβολή της  $f$  [total variation] ορίζεται σαν

$$V_{\lambda}(f) = \sup_{\pi} \sum_{k=1}^n |f(t_k) - f(t_{k-1})|$$

όπου το sup είναι πάνω σε όλες τις διαμερίσεις του  $[0, T]$ .

Η μεταβολή τής  $p$  ms  $f$  θα είναι

$$V_p(f) = \sup_{\pi} \sum_{k=1}^n |f(t_k) - f(t_{k-1})|^p, \quad p > 0$$

(i) Έστω  $\{\bar{F}_t\}_{t \in \mathbb{N}_0}$  στοχ. διαδ. διακριτού χρόνου η τετραγωνική μεταβολή (quadratic variation) ορίζεται σαν η διαδικασία

$$\langle \bar{F} \rangle_t = \sum_{i=1}^t (\bar{F}_i - \bar{F}_{i-1})^2$$

Ενώ το quadratic covariation δύο στοχ. διαδ.  $\{\bar{F}_t\}_{t \in \mathbb{N}_0}$  κ'  $\{\bar{Y}_t\}_{t \in \mathbb{N}_0}$  ορίζεται σαν η διαδικασία

$$\langle \bar{F}, \bar{Y} \rangle_t = \sum_{i=1}^t (\bar{F}_i - \bar{F}_{i-1})(\bar{Y}_i - \bar{Y}_{i-1})$$

(ii) Όταν ο χρόνος είναι συνεχής έστω  $\pi = \pi(t_0, \dots, t_n)$

(έτσι ώστε  $\sup_i \Delta_i^n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0$ ) διαμέριση του  $[0, T]$  κ'  $\{\bar{F}_t\}_{t \geq 0}$

$$V_2(\bar{F}, \pi) = \sum_{k=1}^n (\bar{F}_{t_k} - \bar{F}_{t_{k-1}})^2 = \sum_{k=1}^n (\Delta_{k-1}^n \bar{F})^2$$

τότε  $V_2(\bar{F}, \pi) \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{L^1} \langle \bar{F} \rangle_T =$  το quadratic variation της  $\bar{F}$  στο  $[0, T]$

Άσκ Έαν  $J_t = N_t - \lambda t$ . δείξτε ότι η διαδικασία  $J_t^2 - \langle J \rangle_t$  είναι martingale ως προς την  $\mathcal{F}_t = \mathcal{F}_t^N$ .

$$\sum_{j=0}^{n-1} (\Delta_j^n J)^2 = \sum_{j=0}^{n-1} (\Delta_j^n N - \lambda \Delta_j^n t)^2 = \sum_{j=0}^{n-1} \{ (\Delta_j^n N)^2 - 2\lambda \Delta_j^n t \Delta_j^n N + \lambda^2 (\Delta_j^n t)^2 \}$$

$\Delta_j^n t = t_{j+1}^n - t_j^n = t/n$  (διαμέριση  $0 = t_0^n < t_1^n < \dots < t_n^n = t$  του  $[0, t]$ )

$$\Delta_j^n N = N_{t_{j+1}^n} - N_{t_j^n} = N_{\Delta_j^n t} = N_{t/n} \sim P_0(\cdot | \lambda t/n)$$



$$\begin{aligned} \mathbb{E} \left\{ \sum_{j=0}^{n-1} (\Delta_j^{\lambda} \gamma)^2 \right\} &= \sum_{j=0}^{n-1} \left\{ \mathbb{E} (N_{t/n}^2) - 2\lambda \frac{t}{n} \mathbb{E} (N_{t/n}) + \lambda^2 \left(\frac{t}{n}\right)^2 \right\} \\ &= \sum_{j=0}^{n-1} \left\{ \left[ \left(\frac{\lambda t}{n}\right)^2 + \left(\frac{\lambda t}{n}\right) \right] - 2\lambda \left(\frac{t}{n}\right) \left(\frac{\lambda t}{n}\right) + \lambda^2 \frac{t^2}{n^2} \right\} = \lambda t \end{aligned}$$

Η παραπάνω ανάλυση του ότι  $\langle \gamma \rangle_t = \lambda t$  δεν είναι αυστηρή.  
 Ουσιαστικά είναι μια ειδική περίπτωση

$$|\mathbb{E}\{|F_{n+1} - F_n|\}| \leq \mathbb{E}\{|F_{n+1} - F_n|\} \leq \mathbb{E}\{|F_n - F|\}$$

$$\begin{aligned} \mathbb{E} \left[ (\gamma_t - \gamma_s)^2 | \mathcal{F}_s \right] &= \mathbb{E} \left\{ [(N_t - N_s) - \lambda(t-s)]^2 | \mathcal{F}_s \right\} \\ &= \mathbb{E} \left\{ (N_t - N_s)^2 | \mathcal{F}_s \right\} - 2\lambda(t-s) \mathbb{E} \left\{ N_t - N_s | \mathcal{F}_s \right\} + \lambda^2(t-s)^2 \\ &= \mathbb{E} \left\{ (N_t - N_s)^2 \right\} - 2\lambda(t-s) \mathbb{E} \left\{ N_t - N_s \right\} + \lambda^2(t-s)^2 \\ &= \mathbb{E} (N_{t-s}^2) - 2\lambda(t-s) \mathbb{E} (N_{t-s}) + \lambda^2(t-s)^2 = \left[ \lambda(t-s) + \lambda^2(t-s)^2 \right] - \\ &= 2\lambda(t-s) \left( \lambda(t-s) \right) + \lambda^2(t-s)^2 = \lambda(t-s) \Leftrightarrow \end{aligned}$$

$$\mathbb{E} (\gamma_t^2 | \mathcal{F}_s) - 2 \mathbb{E} [\gamma_t \gamma_s | \mathcal{F}_s] + \mathbb{E} [\gamma_s^2 | \mathcal{F}_s] = \lambda(t-s) \Leftrightarrow$$

$$\mathbb{E} (\gamma_t^2 | \mathcal{F}_s) - 2\gamma_s \mathbb{E} (\gamma_t | \mathcal{F}_s) + \gamma_s^2 = \lambda t - \lambda s \Leftrightarrow$$

$$\mathbb{E} (N_t - \lambda t | \mathcal{F}_s) = N_s - \lambda s = \gamma_s$$

$$\Leftrightarrow \mathbb{E} (\gamma_t^2 - \lambda t | \mathcal{F}_s) = \gamma_s^2 - \lambda s$$



Συνεχής χρόνος κ' ευνεχής χώρος καταστάσεων

Η διαδικασία  $\{X_t\}_{t \in T}$ ,  $T \subseteq \mathbb{R}$  κ'  $S \subseteq \mathbb{R}^d$  είναι Μαρκοβιανή εαν  $P\{X_t \leq y | \mathcal{F}_s^X\} = P\{X_t \leq y | X_s = x\} = F_{X_t | X_s}(y|x)$

η πυκνότητα μετάβασης θα είναι

$$p(s, t, x, y) = \frac{\partial}{\partial y} F_{X_t | X_s}(y|x).$$

Η  $\{X_t\}_{t \in T}$  είναι Χ.Ο. εαν η πυκνότητα μετάβασης εξαρτάται μόνο από το μήκος χρόνου  $t-s$  κ' όχι από τα  $t$  κ'  $s$

$$p(s+h, t+h, x, y) = p(s, t, x, y) \Rightarrow p(s, t, x, y) \equiv p(t-s, x, y)$$

δηλαδή

$$\begin{aligned} P\{X_t \in A | X_s = x\} &= P\{X_{t+h} \in A | X_{s+h} = x\}, \forall t, s, t+h, s+h \in T \\ &\underbrace{P\{X_t \in A | X_s = x\}}_{p(t-s, x, A)} = \underbrace{P\{X_{t+h} \in A | X_{s+h} = x\}}_{p(t-s, x, A)} \\ &= P\{X_{t-s} \in A | X_0 = x\} \end{aligned}$$

Η εξίσωση Chapman - Kolmogorov είναι

$$\begin{aligned} p(t, x, z) dz &= P\{z < X_t \leq z+dz | X_0 = x\} \\ &= \int_{S \ni y} \frac{P\{x < X_0 \leq x+dx, y < X_s \leq y+dy, z < X_t \leq z+dz\}}{P\{x < X_0 \leq x+dx\}} \\ &= \int_{S \ni y} P\{y < X_s \leq y+dy | X_0 = x\} P\{z < X_{t-s} \leq z+dz | X_0 = y\} \\ &= \int_{S \ni y} p(s, y, x) dy p(t-s, y, z) dz \end{aligned}$$

ΟΡ6 Η διαδικασία Wiener (κίνηση Brown) είναι διαδισα-

για  $\{W_t\}_{t \in \mathbb{R}_0^+}$  κ'  $S = \mathbb{R}$

(i)  $W_0 = 0$ , P-a.s.

(ii)  $w = \text{σταθ. } t \rightarrow W_t(w)$  P-a.s. συνεχής

(iii)  $\forall \pi = \pi(t_0=0, x_1, \dots, x_n)$  αα έχουμε

$P\{x_1 < W_{t_1} \leq x_1 + dx_1, \dots, x_n < W_{t_n} \leq x_n + dx_n \mid W_0 = 0\} =$

$\stackrel{\{W_0=0\}=\Omega}{=} P\{x_1 < W_{t_1} \leq x_1 + dx_1\} P\{x_2 < W_{t_2} \leq x_2 + dx_2 \mid W_{t_1} = x_1\} \dots P\{x_n < W_{t_n} \leq x_n + dx_n \mid W_{t_{n-1}} = x_{n-1}\}$   
 $= p(t_1, 0, x_1) p(t_2 - t_1, x_1, x_2) \dots p(t_n - t_{n-1}, x_{n-1}, x_n) dx_1 \dots dx_n$

Ισοδύναμο:

$P\{W_{t_1} \in A_1, \dots, W_{t_n} \in A_n\} = \int \underbrace{f_{W_{t_1}, \dots, W_{t_n}}(x_1, \dots, x_n)}_{p(t_1, 0, x_1) p(t_2 - t_1, x_1, x_2) \dots p(t_n - t_{n-1}, x_{n-1}, x_n)} \times dx_1 \dots dx_n$   
όπου  $p(t, 0, x) = N(x \mid 0, t)$

Παρατήρηση Η (iii) μας λέει ότι η διαδ. Wiener είναι

Μαρκοβιανή κ' Χ.Ο. ενώ  $W_{t_i} \mid W_{t_{i-1}} = x_{i-1} \sim N(\cdot \mid x_{i-1}, t_i - t_{i-1})$ ,  
 $p(t_i - t_{i-1}, x_{i-1}, \cdot)$

$W_t \stackrel{d}{=} W_t \mid W_0 = 0 \sim N(\cdot \mid 0, t) \equiv p(t, 0, \cdot)$